

Innspill fra Den norske tannlegeforening - Ny e-helselov

Innledning

Den norske tannlegeforening (NTF) takker for muligheten til å komme med innspill til Helse- og omsorgskomiteen.

Formålet med e- helseloven er å styrke digitaliseringen i helse- og omsorgssektoren. Dette støtter NTF, men vi savner et sterkere søkelys på pasientene og på klinikernes behov for samhandling i praksis.

Om tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten står i en særstilling i forhold til resten av helse- og omsorgstjenesten. Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) er forankret på fylkeskommunalt nivå. Privat tannhelsetjeneste utgjør 2/3 av tannhelsetjenesten og har ansvar for å gi tannhelsetjenester til hele den voksne befolkningen. Tjenesten er helt privat. Tannlegene har ingen avtale med offentlig sektor og mottar ingen driftsstøtte. Tannhelsetjenesten er en viktig del av norsk helsetjeneste og NTF mener det er svært viktig at det legges til rette for samhandling på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer. Tannhelsetjenesten har lenge vært opptatt av god samhandling, og både DOT og størstedelen av tannlegene i privat sektor har i mange år vært tilknyttet helsenettet, uten at det er andre tjenester tilgjengelig for tannlegene enn å sende direkteoppgjør til HELFO.

Elektronisk samhandling med den øvrige helsesektoren mangler for tannhelsetjenestens del, og det utgjør en betydelig utfordring i forhold til effektiv helsehjelp til det beste for pasientene. Vi har i mange år blitt lovet tilgang til funksjonalitet som meldingsutveksling og e-resept uten at dette har kommet. Tannhelsetjenesten har eksempelvis behov for tilgang til sentral forskrivningsmodul, pasientens legemiddelliste og kjernejournal for å sikre en god helsehjelp til pasientene.

I tannhelsetjenesten er det få alternative journalløsninger, og det er lite konkurranse i markedet. Det fører til liten utvikling av gode kommunikasjonsløsninger og videreutvikling av eksisterende løsninger. Tannhelsetjenesten samhandler tett med helse- og omsorgssektoren i kommunene, og det er også en stor utfordring med kommunikasjon mellom journalsystemene i disse to sektorene. Dette har vært kjente utfordringer i mange år, og det bidrar til å svekke pasientsikkerheten og det gjør også at mange pasienter ikke får de rettighetene de har krav på. NTF har i utallige høringer samt i dialog og møter med helsemyndighetene understreket nødvendigheten av bedre tjenester for tannlegene, men lite har skjedd.

Det vil være helt nødvendig at tannhelsetjenestens behov understøttes i ny lov. NTF vil understreke at det ikke kommer godt nok frem i det fremlagte lovforslaget.

Utdyping av kommentarer - ny lov

NTF er kritiske til forslaget om at større lokale eller regionale e-helsetiltak skal meldes til direktoratet for vurdering og eventuell innlemmelse i en nasjonal portefølje. Det vil kunne føre til økt byråkrati og forsinke utvikling og nyskaping. Nasjonale e-helsetiltak bør bidra til bedre kvalitet i helse- og omsorgstjenestene og sikre pasientsikkerhet og personvern. NTF vil understreke at helsetjenestens hovedformål er å yte sikker og effektiv helsehjelp til enkeltpasienter, og at dette må ivaretas bedre i lovforslaget. For å sikre bred forankring og få oversikt over de ulike behovene i helse- og omsorgssektoren, er det nødvendig med involvering av alle aktører i sektoren inkludert tannhelsetjenesten.

Lovforslaget omhandler i stor grad bruk av de eksisterende løsninger som helsenetten, e-resept, kjernejournal og helsenorge.no. Dette er viktige tjenesteområder også for tannhelsetjenesten, og det er nødvendig med tilgang til tjenestene for å kunne samhandle med andre aktører i helse- og omsorgssektoren slik at pasientene får en sikker og god helsehjelp. Det er dessverre fortsatt slik at tannleger ikke kan benytte e-resept på grunn av utfordringer med journalsystem for tannleger.

Høringsnotatet viser til at «helhetlige systemer gir bedre kommunikasjon om pasientene, bedre mulighet til å forebygge og oppdage sykdom, og mer effektiv helsehjelp». Det er ikke utdypet hva som menes med «helhetlige systemer». NTF mener at det må kunne stilles krav til funksjonalitet i forhold til viktige samhandlingsløsninger for å sikre hva og hvordan virksomhetene skal kommunisere med omverdenen. Krav knyttet til funksjonalitet og ikke til system, sikrer at helsetjenesten får fleksibilitet til å modernisere teknologikomponenter uten ny lovendring. Det bør videre kreves at alle systemer må kunne sende og motta alle relevante meldingstyper og forskrive e-resepter. Videre bør det kunne etableres overordnede funksjonelle krav til EPJ-systemer.

Innspill knyttet til finansieringsmodell, forvaltning og drift av e-helseløsningene.

Samhandlingsløsninger som er avgjørende for utvikling, forvaltning og drift, må som utgangspunkt finansieres av staten direkte. Manglende finansiering og mangel på insentiver kan være en årsak til at digitalisering på tvers er krevende.

Norsk Helsennett finansieres delvis gjennom medlemsavgiften for virksomhetene som bruker nettet, og medlemsavgiften er basert på hvilke tjenester som tilbys. Departementet foreslår at man må vurdere å justere medlemsavgiften for gruppen øvrige aktører, som den private delen av tannhelsetjenesten tilhører. NTF er svært kritisk til dette. Vi har ved flere anledninger gjennom en årrekke spilt inn at kostnadene ikke står i forhold til de tjenestene som leveres. I en helprivat sektor som ikke får noen form for støtte er det ingen selvfølge at behandlerne velger å fortsatt være tilknyttet, hvis dette ikke endrer seg. NTF mener at man må sørge for insentiver slik at alle virksomheter opplever reelle gevinster ved å samordne seg og ta i bruk nye løsninger som gir bedre dataflyt. Det må etterstrebtes å finne finansieringsordninger som gir mest mulig digitalisering for ressursene, og det må utvikles en finansieringsmodell for investeringer i digitale systemer for hele helsetjenesten som gir insentiver for digital kvalitet og samhandling.

Innspill knyttet til store prosjekter

I høringsnotatet skrives det flere steder om store prosjekter med en leverandør, som for eksempel Akson, men det er ikke redegjort for risiko knyttet til store og langvarige prosjekter. Når det gjelder omtalen av en felles plattform, er NTF er enig i at det er viktig med en felles plattform, men tannklinikken må selv kunne velge leverandør eller programvare som kan kommunisere med den felles plattformen.

Forskrift om IKT-standarder

NTF mener at forskriften først og fremst skal rettes mot understøttelse av helsetjenestens primærbehov som er å yte forsvarlig helsehjelp. Departementet angir at krav til bruk av felles standarder, kodeverk og terminologi mv. er viktige forutsetninger for å sikre god samhandlingsevne mellom systemer og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten. NTF er enig i at bruk av tekniske standarder for kommunikasjonsgrensesnitt mellom systemer er viktig. Det gjør det mulig for IKT-leverandører å gjenbruke teknologi slik at helsetjenesten får løsninger raskere og billigere. Tekniske standarder må imidlertid ikke komme i veien for god klinisk praksis, og teknologien må ikke sette premisser for hvordan helsetjenesten skal utøves. Teknologien skal legge til rette for gode helsetjenester, ikke styre hvordan helsetjenestene utføres.

Ved eventuelle spørsmål kan følgende kontaktes:

President Camilla Hansen Steinum 99 69 71 20/chs@tannlegeforeningen.no

Fagsjef Kirsten Ahlsen 99 44 16 62/ka@tannlegeforeningen.no